

Strategieherijking Energie van Utrecht

t.b.v. ALV 14 april 2025

Inleiding

Doelstelling:

- Strategieherijking inclusief financieel meerjarenplan (2025-2027)
- afgestemd met de leden van EvU

Het proces

- ✓ Eerste concept besproken met werkgroep van leden 4 maart
- ✓ Tweede concept besproken met Raad van Advies 25 maart
- Eindconcept, voorleggen aan ALV (14 april)

Inhoud deze presentatie

- Strategie 2025-2027
- Bijlagen:
 - Analyse historie en huidige situatie
 - Externe context

Strategie 2025-2027

Kerntaken

Voorstel is om de kerntaken onveranderd te laten:

- **Kennisdeling en netwerk**
- **Belangenbehartiging en katalysator lokale energietransitie**
- **Diensten voor leden en andere doelgroepen**

En er een kerntaak aan toe te voegen:

- **Provinciaal-brede initiatieven zolang ze meerwaarde bieden voor leden**

Omdat

- deze kerntaken door leden worden gewaardeerd, blijkend uit ledenenquête, opkomst bijeenkomsten en groeiende dienstverlening
- regionale stakeholders en leden erkennen Energie van Utrecht als regionale gespreks/kennispartner

Kennisdeling en netwerk

Focus voor kennisdeling op de ontwikkeling van **energiegemeenschappen**

Dit is een kapstok waarlangs verschillende activiteiten van energiecoöperaties samenhang krijgen: besparing, opwekmix zon en wind, warmteoplossingen, energie delen, gemeenschapsvorming, ledenwerving, professionalisering, participatie.

En geeft onze leden een handvat voor hun eigen strategie/planvorming

Het sluit aan bij de kennisontwikkeling van Energie Samen in het L4L programma

Doelgroep:

- primair: bestuurders van lokale energiecoöperaties
- Secundair: gemeenten

Bouwstenen voor energiegemeenschappen

1. Strategie en oriëntatie

Doelen en voordelen vaststellen

Charter als flexibel document, aanvullend op Statuten

2. Gemeenschap

Ledenwerving en betrokkenheid vergroten

Middengroepen bereiken via gerichte communicatie

3. Hernieuwbaar energiesysteem

Lokale opwek met zon en wind

Energiebesparing en integratie met opslag

4. Inregelen Energie delen

Administratieve organisatie via energiedienstverlener

Real-time monitoring van vraag en aanbod

5. Professionele organisatie

Voldoen aan wettelijke vereisten energiegemeenschap

Samenwerking met gemeenten formaliseren

Subsidies en fondsen benutten

6. Financiële onderbouwing

Kostprijs-plus-model implementeren

Verschillende inkomstenbronnen bepalen

Te bekostigen uit:

- Rabobank bijdrage
- Servicepunt
- Opleiding gemeenten tegen betaling
- Sponsoring door leveranciers?

Belangenbehartiging

Focus voor belangenbehartiging op

- de regionaal en lokaal te beïnvloeden thema's
- de regionaal te beïnvloeden stakeholders

Thema's

- lokaal eigendom
- erkenning energie/warmtegemeenschappen en benodigde ondersteuning
- stimuleren energietransitie met meer lokale wind en zon, besparing en warmteoplossingen
- bijdrage energiecoöperaties aan verminderen netcongestie

Welke stakeholders

- Provincie: ambtelijk, bestuurlijk en politiek
- RESU16 / RES A'foort / RES Foodvalley
- Stedin
- woningbouwcorporaties
- op verzoek van leden lokaal (gemeente)

Te bekostigen uit:

- PC RES via Energie Samen
- Servicepunt

Dienstverlening

Diensten aan lidcoöperaties

- moeten aansluiten bij activiteiten van lidcoöperaties
- zijn alleen te leveren als leden daar financiële middelen voor hebben of
- of gratis te leveren als EvU daar eigen middelen voor heeft

Onderscheid in:

- 1) betaalde projectontwikkel diensten (zon, wind, warmte)
- 2) betaalde dienstverlening voor professionalisering
- 3) gratis dienstverlening op voorwaarde van eigen middelen EvU

} uitgewerkt op volgende slides

Dienstverlening aan andere doelgroepen zoals overheden:

- mogen activiteiten van lidcoöperaties niet in de weg zitten
- hebben inhoudelijke raakvlakken met dienstverlening aan lidcoöperaties => synergie

1) Projectontwikkeldiensten

Ontwikkeldienst voor:	Middelen door leden te verkrijgen door:	Verwachting 2025-2027
zon op dak en zon op p-plaats	Ledenkapitaal, subsidie gemeente	Afnemend
zon op land	Ontwikkelfonds Opwek, Ledenkapitaal, Rabo Ontwikkelbijdrage	Toenemend
wind		
Warmte (mini-warmtenetten en groter collectief)	Subsidie provincie (UsET) of gemeente (initiatiefase) Ontwikkelfonds Warmte (ontwikkelfase)	Toenemend
• Laadpalen,• Batterijen,• e-hubs bedrijven mits toegevoegde waarde met andere coöperatieve projecten	Subsidie provincie (UsET)	Startend

NB netcongestie niet als apart thema voor dienstverlening, want dit is onderdeel van de ontwikkeling

2) Diensten voor professionalisering

Deze diensten dragen bij aan de ontwikkeling en groei van lidcoöperaties

Dienst voor:	Middelen door leden te verkrijgen door:	Verwachting 2025-2027
Strategievorming, professionaliseren	Subsidie/opdracht gemeente	
Ledenwerving / communicatie	Subsidie provincie (UsET)	Toenemend
Opzet energiegemeenschap / energie delen	Subsidie provincie (UsET)	Toenemend
Samenwerking met gemeente opzetten/verbeteren	Subsidie/opdracht gemeente	Toenemend
Participatie niet-projectspecifiek (bijv. Warmteprogramma's)	Opdracht gemeente	Toenemend

3) Gratis dienstverlening voor initiatieven

Voor deze diensten is geen financiële dekking bij leden te organiseren, maar er is wel behoefte aan en levert meerwaarde voor de leden

	Financiële dekking door	Verwachting 2025-2027
Helpdesk voor korte vragen (tel/mail)	Subsidie Servicepunt	Stabiel
Adviesgesprekken (fysiek/online 1 a 2 uur)		Toenemend
Projecthulp (10-20 uur per zon/windproject)		Toenemend
Hulp bij subsidieaanvraag		Toenemend
Hulp bij aanvraag Ontwikkelfonds Opwek	Energie Samen / fondsmanager	Toenemend
Campagne De Kracht van Samen	Bijdrage Provincie	t/m medio 2025
Rapport financiering grote projecten	Bijdrage Provincie	medio 2025

Provinciaal brede alternatieven

Voorwaarde is meerwaarde voor leden en logica om dit regionaal op te pakken

Omschrijving	Middelen te verkrijgen door:	Verwachting 2025-2027
Ontwikkeling platform/app voor gedragsbeïnvloeding ter bestrijding van netcongestie (prijsprikkel voor netbewust gedrag. Via lokale energiecoöperaties burgers bereiken.	Provincie, Stedin	Startend
Provinciaal investeringsvehicle voor wind (nu alleen idee). Meerwaarde onderzoeken in Q2 2025	n.t.b.	Langere termijn
Regionale dienstverlening voor e-besparing bij woningen: nagaan welke activiteiten regionaal zijn te bundelen.	Gemeenten, provincie	Startend

Meerjarenbegroting 2025-2027

Kerntaak	2025	2026	2027
Kennisdeling/netwerken (*)	€ 80.000	€ 100.000	€ 120.000
Belangenbehartiging (**)	€ 35.000	€ 40.000	€ 45.000
Projectontwikkelingsdiensten (betaald)			
zon op dak	€ 60.000	€ 50.000	€ 40.000
zon op land	€ 60.000	€ 70.000	€ 80.000
wind	€ 70.000	€ 100.000	€ 150.000
warmte	€ 150.000	€ 200.000	€ 250.000
Diensten voor professionalisering (betaald)			
diverse onderwerpen	€ 90.000	€ 150.000	€ 200.000
Gratis dienstverlening aan leden (***)			
helpdesk/advies/korte hulp	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Provinciale activiteiten			
nog op te starten	€ 5.000	€ 20.000	€ 40.000
Totaal omzet	€ 700.000	€ 880.000	€ 1.075.000

(*) Dekking uit Rabobank/Servicepunt/Betaalde opleidingen/Sponsoring

(**) Dekking uit PC RES bijdrage/Servicepunt

(***) Dekking uit Servicepunt/Energie Samen/diverse opdrachten

Bijlage: analyse historie en huidige situatie

Historie – ondernemingsplan 2020

Uit het Ondernemingsplan in 2020

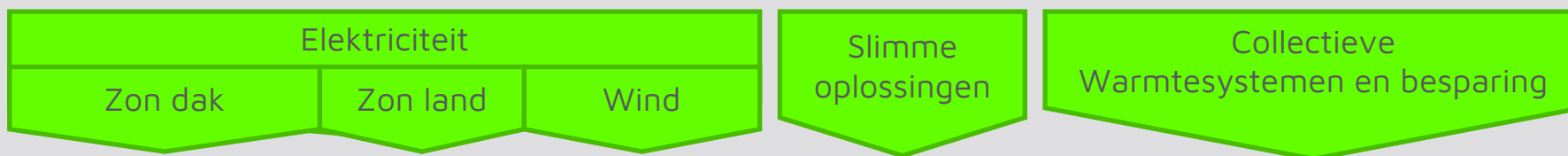
PROJECTBUREAU IN HET KORT

*Het Projectbureau Energie van Utrecht biedt professionele ondersteuning aan de 29 lokale energiecoöperaties bij de **ontwikkeling van duurzame energieprojecten** in hun omgeving. (...) Naast **advies en begeleiding** zorgt het Projectbureau voor de **financiële borging van de ontwikkelfase van windmolens, zonnevelden en warmteprojecten**. Het Projectbureau bestaat uit een professioneel team van projectontwikkelaars, experts en ondersteunende diensten.*

Historie – strategiedocument 2022

Begin 2022 strategie aangescherpt in Strategiedocument

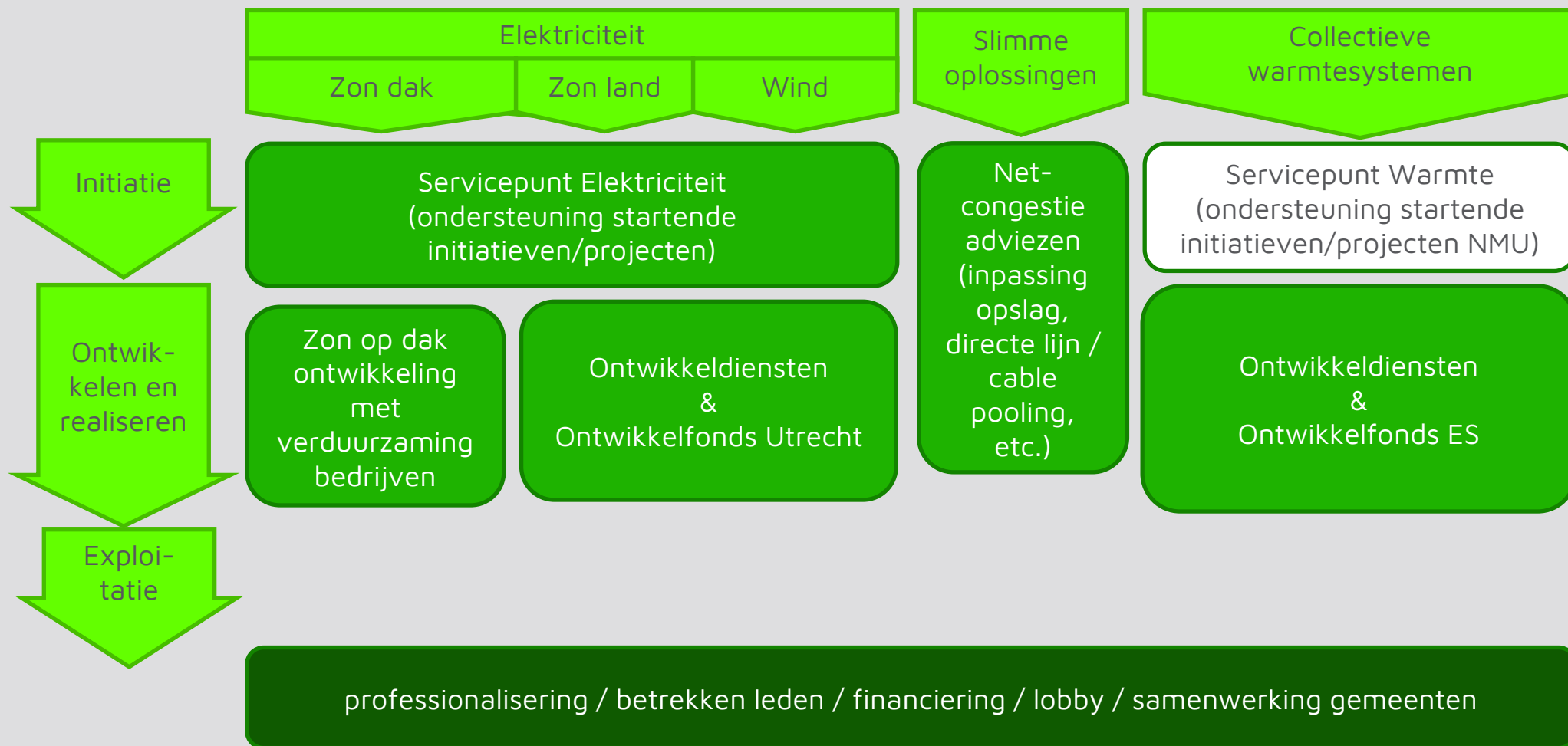
- Missie, visie en strategie geformuleerd in het licht van actuele ontwikkelingen (oa netcongestie) en aansluitend op ledenenquête
- Focus op drie pijlers:
 - Opwekking en beheer van elektriciteit
 - Slimme 'integrale' oplossingen (*)
 - Warmtetransitie; collectieve systemen en woningverduurzaming.

- De kerntaken zijn - Kennisdeling en netwerk
 - Belangenbehartiging
 - Diensten voor leden en andere doelgroepen.
- Verkennen nieuwe doelgroep naast lidcoöperaties: overheden zoals de provincie Utrecht, Utrechtse gemeenten en waterschappen

(*) Niet heel scherp gedefinieerd, gaat over innovatie, oplossingen voor netcongestie, lokaal voor lokaal etc.

Historie - focus Projectbureau 2023

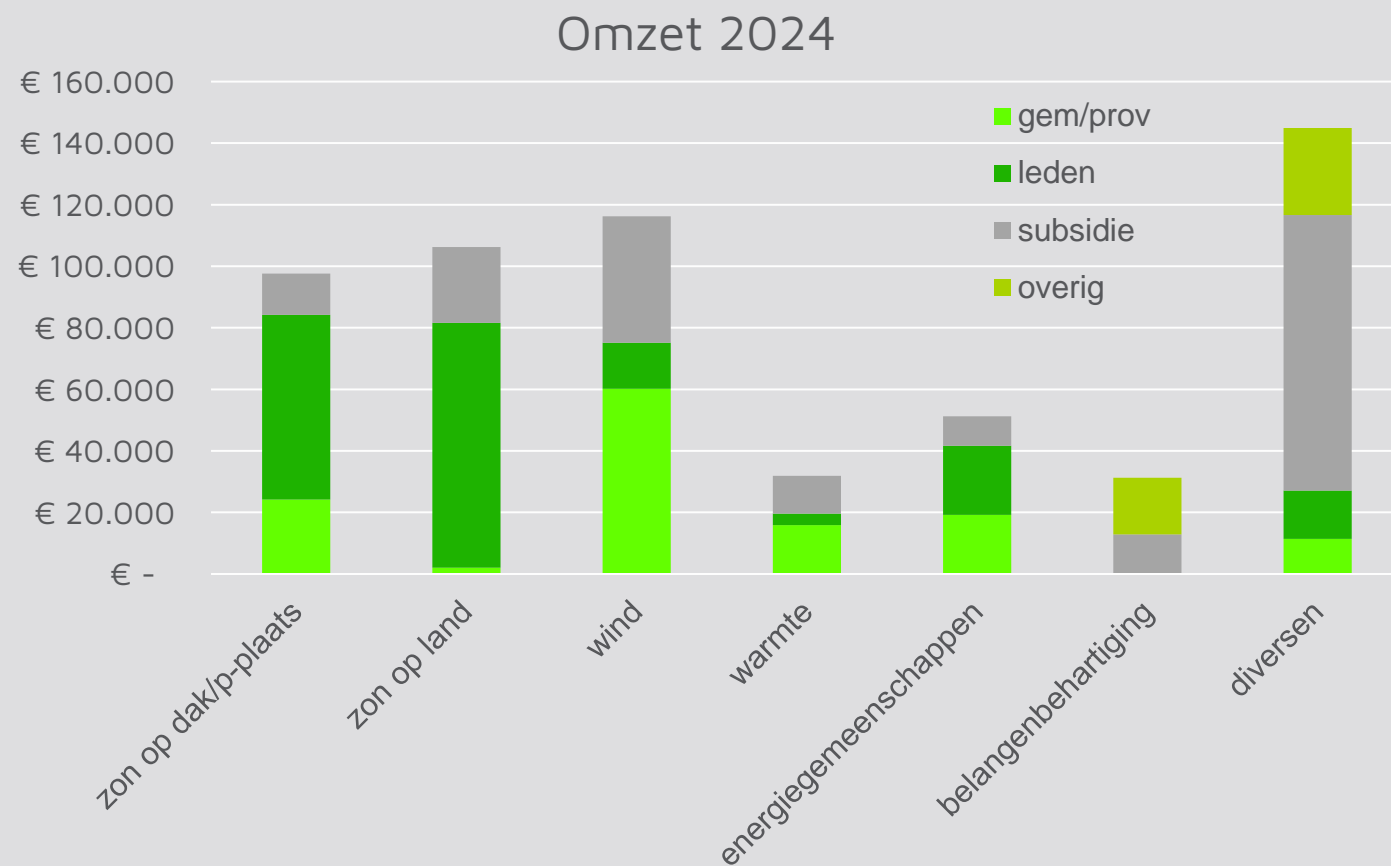
Historie - financieel

	2020-2021	2022	2023	2024
Omzet	237	267	464	629
6Opdrachten	94	197	264	345
Subsidie	107	47	174	242
Overig (Rabo en Energie Samen)	36	23	27	42
Kosten	219	278	449	608
directe kosten		134	380	499
indirecte kosten		144	69	109
Bedrijfsresultaat	18	-11	15	21
Resultaat na belasting	15	-10	12	16

Servicepunt Elektriciteit
o.b.v. DAEB 2023-2025

Bedragen in 1000 EUR

Historie – 2024 in meer detail

Trends:

- Omzet zon op dak neemt af, zon op p-plaats nog wel stabiel
- Omzet wind neemt toe
- Omzet warmte neemt toe
- Omzet energiegemeenschappen is nieuw

Diversen:

Servicepunt: kleine hulpvragen over financiering subsidies, statuten, etc.

Overig: financiële masterclasses en energiefacés i.s.m. Rabobank

Meer omzet bij leden ten opzichte van begroting 2024

Huidige status op hoofdlijnen

- ✓ Energie van Utrecht staat en meerwaarde is zichtbaar en wordt onderkend door leden en stakeholders
- ✓ Ledenaantal groeit nog steeds, nu 29. Van de 19 Utrechtse coöperaties die geen lid zijn, zijn de meeste kleine zon-op-dak coöperaties
- ✓ Dienstverlening aan leden is goed op gang gekomen (circa 35% van omzet):
 - ontwikkeldiensten voor 3 windprojecten, 4 zonnevelden (groeiend)
 - een mix aan overige diensten: zon op dak/p-plaats, opzet energiebank, inrichting organisatie, opzet energiegemeenschap etc.
- ✓ Ook dienstverlening aan gemeenten loopt (ca 23% van omzet)
- ✓ Nog wel grote afhankelijkheid subsidie (ca 38% van omzet = Servicepunt Elektriciteit)
- ✓ Team medewerkers groeiend en gemotiveerd

Uit de Ledenenquête 2024

Wat is goed

- Praktische ondersteuning
- Kennisbijeenkomsten
- Lobby, bundeling van krachten
- Netwerkfunctie
- Benaderbaar en bereikbaar

Wat kan beter/wat wordt gemist

- specifieke deskundigheid
 - opkomst bijeenkomsten
- Een enkeling noemt hoog kostenniveau dienstverlening

Huidige status per thema – zon op dak/p-plaats

- ✓ De groei is er uit, weinig tot geen nieuwe coöperatieve daken
- ✓ Leden EvU ervaren moeizaam traject bij dakeigenaren
- ✓ Netcongestie helpt niet mee
- ✓ Via Servicepunt Elektriciteit helpdeskfunctie en af en toe webinar
- ✓ Betaalde dienstverlening zon op dak is lastig:
 - BuCa zijn dun
 - vergaand gestandaardiseerd, door vrijwilligers op te pakken
 - geen meerwaarde voor betaalde diensten door EvU in exploitatiefase (onderzoek in 2023)
 - geen regionale ondersteuning door overheden, alleen versnipperd door sommige gemeenten
- ✓ Voor zon op parkeerplaats/ Solar carports
 - Lopende ontwikkeldienst voor Zon op Woudenberg
 - Kennisontwikkeling en deling voor coöperatie Solar Parkings nog op te starten
 - Er is een aanbesteding aangekondigd voor gemeenten in regio Amersfoort

Uit de Ledenenquête 2024

Uitdagingen:

- traject dakeigenaren
- scope 12/verzekeringen
- BuCa
- netcongestie

Behoefte aan gratis dienstverlening:

- kennisbijeenkomsten
 - review contractdocumenten
- en betaalde dienstverlening door enkelen genoemd:
- werving daken
 - BuCa
 - inkoop leverancier(s)
 - ledenwerving/kapitaal

Huidige status per thema – zon op land

- ✓ Nu 4 zonnevelden met betaalde ontwikkeldienstverlening door EvU
2x Woerden Energie, 1 zonneveld Lek en IJsselstroom, 1 zonneveld Eemnes Energie
- ✓ Nu 5 zonnevelden zonder betaalde ontwikkeldienstverlening door EvU
2x Opgewekt Houten/Duurzaam Eiland, 1x Zon op Ockhuizen, 1x BENG!, 1x Energie-U
- ✓ Deze zonprojecten komen er nog aan:
OER A1 (Baarn, Eemnes, Bunschoten, Amersfoort)
OER A2 Noord (De Ronde Vene, Stichtse Vecht, Utrecht)
OER A2 Zuid (Nieuwegein, IJsselstein, Vijfheerenlanden)
OER A12 (van Woerden naar Veenendaal)
OER A28 (Amersfoort, Leusden, Soest, Zeist, De Bilt, Utrecht)
en enkele door commerciële partijen geïnitieerd
- ✓ BuCa zijn dun, bevestigd door analyse eind 2024
- ✓ Via Servicepunt gratis helpdesk/advies/korte hulp (max 20 uur /project)
- ✓ Ontwikkelfonds opwek wordt weer aangevuld

Uit de Ledenenquête 2024

Uitdagingen:

- BuCa
- samenwerking comm. partner
- netcongestie

Behoefte aan gratis dienstverlening:

- kennisbijeenkomsten
- review contractdocumenten
- aanvraag ontwikkelfonds

en betaalde dienstverlening:

- projectmanagement
- onderhandelingen
- ledenwerving/kapitaal

Huidige status per thema – wind

- ✓ Nu 3 windprojecten met betaalde ontwikkeldienstverlening door EvU
1x Woerden Energie, 1x Lek en IJsselstroom, 1x BENG!
- ✓ Nu windprojecten zonder betaalde ontwikkeldienstverlening door EvU
2x OER A28 => opgepakt door Wind4U, maar door Defensie geblokkeerd
2x EC de Knotwilg, 1x Rijne Energie, 1x Amersfoort de Isselt
- ✓ Deze windprojecten komen er nog aan:
 - Montfoort/Oudewater
 - Stichtse Vecht
 - Wijk bij Duurstede
 - en nog enkele andere zolang RES-doelen niet ingevuld
- ✓ 13 partijen tekenden de Samenwerkingsovereenkomst Utrechtse Windcoalitie in december 2024 => samenwerking onderling, kennis/netwerkdeling
- ✓ Lopende opdracht Provincie Utrecht voor oplossingen knelpunten financiering door coöperaties (ook voor grote zonprojecten)
- ✓ Ontwikkelfonds opwek wordt weer aangevuld
- ✓ Via Servicepunt gratis helpdesk/advies/korte hulp (max 20 uur /project)

Uit de Ledenenquête 2024

Uitdagingen:

- veel weerstand
- vasthouden vrijwilligers
- geen windlocatie in eigen werkgebied

Behoefte aan gratis dienstverlening:

- kennisbijeenkomsten
- review contractdocumenten
- aanvraag ontwikkelfonds

en betaalde dienstverlening:

- projectmanagement
- onderhandelingen
- ledenwerving/kapitaal

Huidige status per thema – warmte

- ✓ Nu lopende opdrachten
 - Wijkuitvoeringsplan warmte Engboogerd – gemeente Bunnik
 - Mini-warmtenetten ontwikkeling pilots (subsidie nog niet beschikt)
- ✓ Samenwerking landelijke coöperatie Buurtwarmte en regionale koepels
 - Uitgangspunten eind 2024 vastgelegd
 - Operationele uitwerking nog onder handen
- ✓ Buurtwarmteproces en dienstenaanbod in initiatie- en ontwikkelfase (zie volg. pagina) met NMU en Provincie doorgenomen in werksessies: aansluiting gevonden met Servicepunt Warmte (NMU) aanbod en USET-regeling van Provincie
- ✓ Ontwikkelfonds Warmte is vanaf april 2024 open, toetreding einde initiatieffase
- ✓ Warmtegemeenschappen zijn erkend in de concept Wet Collectieve Warmte, maar nog niet alle overheden lijken bekend met deze mogelijkheid
- ✓ Meegedacht over geothermie in gemeente Utrecht/de Bilt/Zeist/Nieuwegein

Uit de Ledenenquête 2024

Uitdagingen:

Behoefte aan gratis dienstverlening:

- kennisbijeenkomsten
 - hulp bij subsidieaanvraag
- en betaalde dienstverlening:
- In de volle breedte van projectmgt, buca, organisatie, betrekken bewoners etc.

Overzicht Buurtwarmte diensten aan de hand van het buurtproces

	A. Voorbereiding => Startdocument B. Samenwerking en visie => Koers bepaald C. Planvorming => Buurtenergieplan	D. Ontwerp => conceptontwerp E. Uitwerking => bewonerspropositie F. Investeringsplan => Financial close	G. Contractering => opdracht uitvoering H. Uitvoering => gerealiseerd warmtesysteem I. Nazorg => goed functionerend warmtesysteem	J. Exploitatie => Tevreden warmteafnemers K. Optimalisatie => verbeteringen L. Vervanging
Bewonersparticipatie en communicatie	Procesbegeleiding Bewonersparticipatie opzetten Opzetten bewonerswerkgroep(en) Communicatie	Procesbegeleiding Bewonersparticipatie Bewonersbegeleiding/loket Communicatie	Bewonersbegeleiding/loket Communicatie Openingsfeest	Facturatie en klantenservice * Communicatie
Techniek en business case	Inventarisatie gebouwen (aantal, isolatiegraad, warmtebehoefte, aansluitmogelijkheden) Variantenstudie en – selectie	Conceptontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp Business case Projectleider achter de voordeur Nutsvoorzieningen	Projectleiding bouw en contractmanagement richting aannemers Kwaliteitsmgt en in bedrijfsstelling Bewonersbegeleiding/ projectleider achter de voordeur	Technische ondersteuning (toezicht onderhoud) Monitoring en optimalisatie Projectleiding woningaansluitingen tot volloop (max deelname)
Partners en overheid	Opzetten samenwerkingsovereenkomst(en) gemeente en andere partners (woco's, vastgoedeigenaren, etc.) Lobby	Omgevingsmanagement Vergunningen, zakelijke rechten en verzekeringen Warmteleveringsvergunning verkrijgen *	Omgevingsmanagement Vergunningen tijdens bouw Verplichtingen warmteleveringsvergunning *	Vergunningsverplichtingen installaties Verplichtingen warmteleveringsvergunning *
Organisatie en financiering	Werving funding initiatie Opzetten en inrichten coöperatie Aanvraag Ontwikkelfonds warmte	Leveranciers selectie (tendering) en contractering Verwerving financiering EV en VV Subsidie voor realisatie en/of exploitatiefase aanvragen Bestuursondersteuning coöperatie	Financiële rapportages, cost control bouwfase 1^e Inkoop dienstverlening exploitatie (facturatie, klantenservice, onderhoud, energie, etc.) Bestuursondersteuning coöperatie	Managementrapportages Financieel beheer Inkoop dienstverlening exploitatie (facturatie, klantenservice, onderhoud, energie, etc.), Kwaliteitsmgt Bestuursondersteuning coöperatie

Voorbeelddocumenten en tooling is te vinden op Energie Samen Academie

* Voorbereidingen worden getroffen om dit landelijk op te zetten

Huidige status – belangenbehartiging

- ✓ RES U16 en RES Amersfoort: inbreng o.a. over lokaal eigendom, warmtegemeenschappen, netcongestie
- ✓ Via motie Provinciale Staten is brede publiekscampagne De Kracht van Samen opgezet: meer bekendheid energiecoöperatie bij een bredere doelgroep
- ✓ Provincie: inbreng over wind-projectbesluiten, lokaal eigendom, warmtegemeenschappen, instelling en deelname aan klankbordgroep van de Energy Board (Stedin, provincie en gemeenten)
- ✓ Bijdragen aan informatieavonden van meerdere gemeenten over lokaal eigendom (Woerden, Montfoort)
- ✓ Informatieavond raadsleden over wind i.s.m. NMU, GGD over natuurinclusief, gezondheid en lokaal eigendom
- ✓ Coalitie smeden met VNO-NCW, Jong Regio en anderen voor meer wind
- ✓ Inbreng via programmacommissies politieke partijen in de aanloop naar gemeentelijke verkiezingen

**DE KRACHT
VAN SAMEN**

Uit de Ledenenquête 2024

Diverse thema's aangereikt die nu (nog) buiten scope vallen:

- landelijke regeling SDE/SCE
- biobased bouwen
- geothermie
- zon in natuurgebied
- provincie deelnemer in windprojecten
- ZLT-netten
- BNG lening met gemeentegarantie

Bekostiging uit PC-RES
gelden via subsidie van
Energie Samen en een klein
deel Servicepunt

Huidige status – kennisdeling en netwerk

- ✓ Vanuit Servicepunt subsidie bekostigd:
 - 2x per jaar Bestuurdersdag: goed gewaardeerd en hoge opkomst
 - in 2024 kennisbijeenkomsten wind, krijgt vervolg in 2025 mits budget toereikend is
 - enkele webinars over specifieke thema's (opkomst wisselend)
 - vraagbaakfunctie: helpdesk en adviesgesprekken
 - hulp bij subsidie aanvragen (ca. 10 per jaar)
- ✓ Vanuit Rabobank bijdrage bekostigd:
 - 4x per jaar Energiecafé: groot deel netwerk, kleine inhoudelijk onderdeel
 - 4x per jaar Financiële Masterclass: grote inhoudelijk onderdeel, klein netwerkdeel
- ✓ Vanuit Provincie bekostigd:
 - “Praktische gids voor energiegemeenschappen”
- ✓ Aanvullend aanbod vanuit NMU: Avond vol Energie, workshops, trainingen energieambassadeurs etc.

Uit de Ledenenquête 2024

Kennisbehoeften:

- omgevingscommunicatie
- ledenwerving, ook onder andere doelgroepen
- samenwerking gemeente en politiek
- besturen coöperatie en opschaling
- energiegemeenschappen
- BuCa/PPAs
- onderhoudscontracten
- gezamenlijke inkoop zon op land
- netcongestie: wat kan er wel
- opzet warmtegemeenschap
- gebiedsgerichte aanpak zonnevelden

Lastig om andere bekostiging te vinden voor meer kennisdeling

Huidige status - Energiegemeenschappen

- ✓ Energiegemeenschappen in Energiewet geven onze leden juridische status
- ✓ Energie delen is al mogelijk mits alle leden klant bij 1 leverancier
- ✓ In het local4local programma wordt kennis en ervaring opgebouwd
 - in Utrecht lopen pilots (Eemnes Energie met inzet van PL EvU, Warm Vreeswijk, SOEN), maar nog mondjesmaat
 - kennis nog niet op peil, maar kennisbank local4local wordt gevuld
- ✓ Jan 2025: Praktische gids voor energiegemeenschappen uitgebracht, inclusief stappenplan in de vorm van Energiecanvas als hulpmiddel voor strategiebepaling voor onze leden
- ✓ Warmtegemeenschappen zijn variant en geven rechten in concept Wet Collectieve Warmte
- ✓ Nog niet voldoende op het netvlies bij onze leden, gemeenten, breed publiek

Uit de Ledenenquête 2024

Rol van energiegemeenschappen wordt onderkend

Maar kennis over energiegemeenschappen nog niet op peil: niet bij EvU, niet bij leden, niet bij grote publiek en niet bij gemeenten/bedrijven

Bijlage: externe context

Energie- en warmtegemeenschappen

- ✓ Energiegemeenschappen in Energiewet geven juridische status en daarmee eigen volwaardige positie naast markt en overheid
- ✓ Dit biedt de opening naar positie als volwaardige gesprekspartner van o.a. gemeente, meer ondersteuning, minder staatssteun/aanbestedingsvragen
- ✓ Energie delen = gelijktijdig opwekken en afnemen tussen leden van energiegemeenschap of 1-op-1
 - => geeft extra drijfveer voor meer wind want hiermee gelijktijdigheid tot 60 a 70% te behalen, alleen zon ca 30%
- ✓ Warmtegemeenschappen zijn variant en geven evenveel rechten als publieke partijen in de concept Wet Collectieve Warmte

Energie- en warmtegemeenschappen staan nog niet voldoende op het netvlies bij onze leden, gemeenten, breed publiek

=> **kans/taak voor Energie van Utrecht: kennisdeling en het laden van het containerbegrip energiegemeenschappen**

Amsterdam erkent energiegemeenschappen

11 december 2024 DOOR RICHARD SANDEE

Lees voor

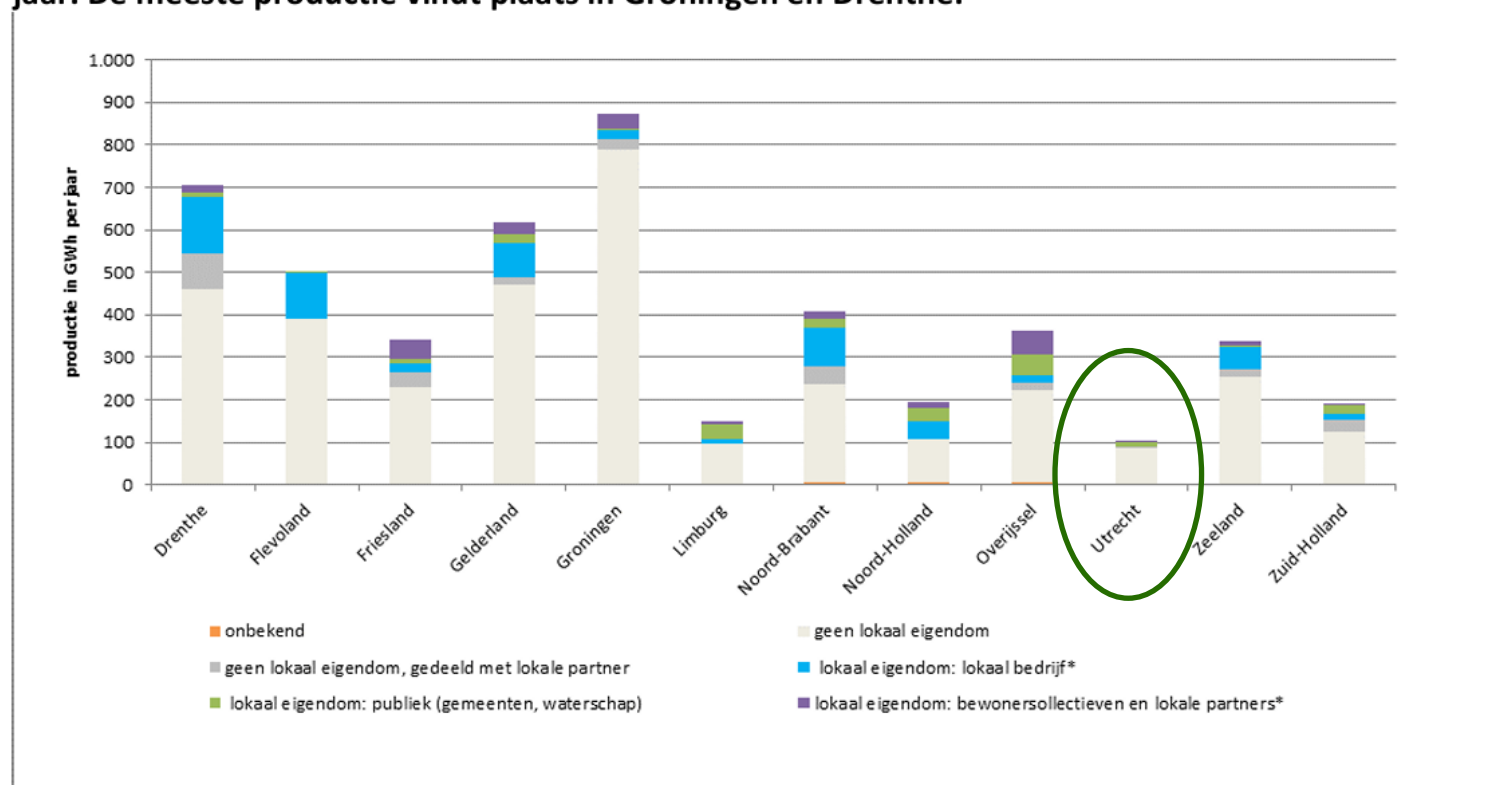
Amsterdam is naar eigen zeggen de eerste gemeente in Nederland die energiegemeenschappen erkent als serieuze overlegpartner. 'Het college gaat energiegemeenschappen van Amsterdammers een volwaardige positie in de energietransitie geven naast bedrijven en overheid.'

Provincie Utrecht – zon op land

Figuur 3.4 – Overzicht lokaal eigendom absoluut per provincie.

Verdeling eigendom van de productie van zonneparken per provincie.

Gerealiseerd tot en met eind 2023, peildatum 1-1-2024. Totaal vermogen: 5.317 MWp, , 4,79 TWh per jaar. De meeste productie vindt plaats in Groningen en Drenthe.

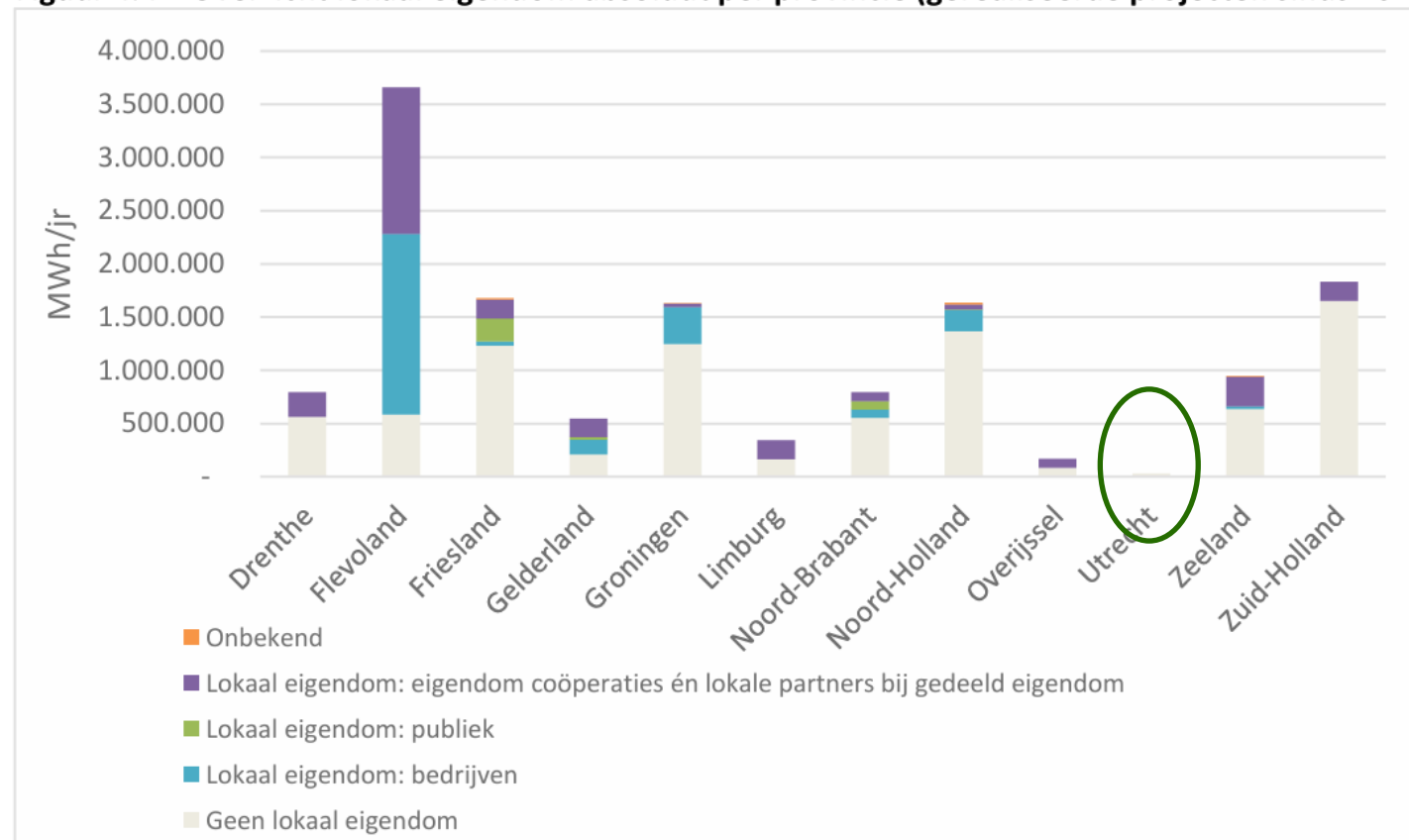
Minste zon op land van alle provincies

Laagste aandeel lokaal eigendom van alle provincies

Bron: Monitor Financiële Participatie Hernieuwbare Energie op Land' in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei. Zie [file](#).

Provincie Utrecht – wind

Figuur 4.4 – Overzicht lokaal eigendom absoluut per provincie (gerealiseerde projecten sinds 2015).

Minste wind op land van alle provincies

Geen lokaal eigendom

Bron: Monitor Financiële Participatie Hernieuwbare Energie op Land' in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei. Zie [file](#).

RES doelen provincie Utrecht – zon en wind

	Totaal RESsen (**)	Totaal in cooperatief eigendom (*)		
	GWh	GWh	aantal	kWp
zonnedaken gerealiseerd	404	5	60	5.765
zonnedaken in pijplijn	346	3	17	4.086
zonnevelden gerealiseerd	127	1	2	722
zonnevelden in pijplijn	718	95	16	111.469
windparken gerealiseerd	88	-	-	-
windparken in pijplijn	801	129	3	43.000
totaal	2.484	233		165.043

Twijfelachtig of doelen worden gehaald

Oorzaken:

- Netcongestie + slechte BuCa voor zon
- Wind geeft veel lokale weerstand

Ontwikkelpijplijn nog lang niet goed gevuld met coöperatieve projecten

(*) Bron: Lokale energiemonitor 2023

(**) Tussenbalans RES II sept 2024

Warmtetransitie

Ontwikkeling naar **kleinere warmte-oplossingen** biedt meer kansen dan grootschalige warmtenetten:

- ze zijn gebaseerd op bronnen die overal en duurzaam aanwezig zijn: water, lucht, zon en bodem
- flexibeler toe te passen, schaalgrootte niet per se vereist (bv. mini-warmtenetten gebaseerd op bodemlus)
- door beperkte schaalgrootte typisch op te pakken door warmtegemeenschappen (in spe)

	Indivueel all-E	Mini-warmtnet (2-50 won.)	ZLT-net (>50 won)	LT/MT net (>200 won)
Bron	lucht / bodem / zon	bodem	aquathermie / bodem WKO / koeling / lucht /zon	
In elke woning	warmtepomp zon PV(T)	Warmtepomp zon PV	Warmtepomp, zon PV(T)	afleverset

Het beeld dat **bewoners (meer) aan het stuur** moeten zitten begint breed gedeeld te raken:

- warmtegemeenschappen hebben gelijke rechten als publieke partijen in de concept WCW
- ervaringen in het land laten zien dat zonder betrokkenheid en zeggenschap er onvoldoende draagvlak is
- participatie is verplicht onder de Omgevingswet en daarmee voor Warmteprogramma's

Maar

- in praktijk regierol van gemeenten lastig los te laten en
- kosten voor bewoners blijven in veel gevallen hoog, ook bij warmtegemeenschappen

De ontwikkeling van grootschalige warmtenetten stukt vanwege onzekerheid WCW, BuCa's onder druk, opkomst individuele warmtepompen, hoge warmtetarieven en te weinig grootschalige warmtebronnen. In provincie Utrecht geen grote restwarmtebronnen en geothermie alleen in stad Utrecht/nabijheid toepasbaar.

Netcongestie is blijvend – kans of bedreiging?

Netcongestie dwingt om efficiënt netten te gebruiken, ook na verzwaring

Netcongestie is **kans** omdat:

- energiecoöperaties zijn als geen ander in staat om **gedrag van groepen burgers te beïnvloeden** tot netvriendelijk gedrag
- het is een extra drijfveer voor de **vorming van energiegemeenschappen** is
- combinaties van **wind**, zon en batterijen stimuleert en daarmee gelijktijdige opwek en afname (tbv energie delen in een energiegemeenschap)
- samenwerking tussen **burgers en bedrijven** met energie stimuleert
- het is een drijfveer is voor de koppeling van lokale **elektriciteitsopwek (wind) en warmte-oplossingen**
- het heeft een positieve invloed heeft op **besparing** boven duurzame opwek (cf Trias Energetica)
- netbewuste nieuwbouw geeft kansen voor collectieve warmtesystemen

Netcongestie is **bedreiging** omdat:

- zonprojecten niet meer van de grond komen ondanks regelbaarheid
- er door wachtlijsten Stedin projecten worden vertraagd (mogelijkheid van capaciteitsbeperkende contracten wordt onvoldoende benut)
- warmteoplossingen lijken niet meer mogelijk: ook collectieve oplossingen vereisen extra netaansluitingen voor WKO's, warmtepompen, geothermiebronnen etc.

Ontwikkelingen bij de Provincie Utrecht

Provincie Utrecht

- + Stimuleert energietransitie in de volle breedte
- + Erkent Energie van Utrecht als volwaardige gesprekspartner
- + Erkent de rol en het belang van bewonersinitiatieven (energiecoöperaties, stichtingen, werkgroepen) in de energietransitie
- + Biedt ondersteuning en stimulans voor bewonersinitiatieven (blijkend uit lopende subsidie Servicepunt Energie aan EvU en NMU, UsET-subsidieregeling, Campagne Kracht van Samen etc.)

=> onder huidig bestuur is het zaak om kansen te benutten om deze visie te verzilveren

- Provincie Utrecht heeft EnergieDienstenCentrum opgericht om gemeenten werk uit handen te nemen
- via aanbestedingen zet EDC werk weg bij commerciële partijen (Winstuitjewoning voor organiseren en inkoop collectieve besparing voor de laagste inkomens – MCO programma)
 - onbedoeld bij-effect is dat zij ook werk en bijhorende middelen wegnemen bij bewonersinitiatieven
 - nieuwe aanbestedingen voor digitaal Energieloket (website, CRM en helpdesk), VvE aanpak zijn onderhanden

=> in gesprek blijven over invulling EDC en samenwerking met energiecoöperaties

Maatschappelijke trends – kans of bedreiging

Belangrijkste trends:

- politieke/publieke wens voor kernenergie/SMRs
=> zit windontwikkeling in de weg
- weerstand tegen wind en in mindere mate zon op land
- minder urgentie op klimaatprobleem o.a. gevoed door geopolitiek
- wens om minder afhankelijk van buitenland te zijn
- energiecoöperaties zijn nog onbekend bij groot publiek

⇒ Kans om energiecoöperaties/energiegemeenschappen beter te positioneren, het merk te laden met andere waarden zoals

- onafhankelijk
- lokaal
- veilig
- eerlijk
- gemeenschappelijk
- samen

⇒ **Aansluiting zoeken bij verschillende belevingswerelden =>**

Beeldvorming energiecoöperaties

“hobby van een linkse welgestelde elite”

“natuur bescherming en landbouwgrond opofferen aan zonneparken en windmolens”

“er is een groot wantrouwen onder de bevolking door wereld die complexer wordt, ook goede bedoelingen worden gewantrouwd”

